

фія «Верная вялікім заповітам. Сучасная балгарская паэзія. 1956—1976» (1977). За заслугі ў развіцці беларуска-балгарскіх культурных сувязей урад НРБ узнагародзіў Н. С. Гілевіча ордэнам Кірылы і Мефодзія I ступені. За заслугі ў развіцці савецкай літаратуры і ў сувязі з пяцідзесяцігоддзем з дня нараджэння пісьменнік узнагароджаны ордэнам Дружбы народаў.

Арыгінальны мастацкі талент, багатая эрудыцыя і шчыры клопат аб развіцці роднай культуры і захаванні яе скарбаў заўсёды збіралі Н. С. Гілевічу аўдыторыю ўдзячных слухачоў. Яго ўплыў на фарміраванне некалькіх пакаленняў беларускіх філолагаў надзвычай вялікі. Сёння тыя якасці, якія выпрацаваліся за час педагагічнай работы ў БДУ, надзейна служаць Н. С. Гілевічу на пасадзе першага сакратара праўлення Саюза пісьменнікаў БССР.

Выкладчыкі і студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта сардэчна віншуюць Ніла Сямёнавіча з юбілеем і жадаюць яму добрага здароўя і новых творчых поспехаў.

Л. К. Тарасюк

СЦЯПАН ХУСЕЙНАВІЧ АЛЕКСАНДРОВІЧ

(Да 60-годдзя з дня нараджэння)

Сцяпан Хусейнавіч Александровіч — прафесар кафедры беларускай літаратуры і пісьменнік, ветэран Айчынай вайны і кавалер ордэна Славы — чалавек асаблівага лёсу. Сын гарбара з Капыля, які змалку меў вялікую схільнасць да беларускай кнігі і мовы, у 1939 годзе паступае на філалагічны факультэт Белдзяржуніверсітэта. Але абставіны часу па-свойму распарадзіліся жыццёвым лёсам будучага філолага. Ужо праз месяц ён быў прызваны ў армію. Амаль тры гады нясе нялёгкую салдацкую службу на Паволжы, у Баку. З пачаткам Вялікай Айчынай вайны удзельнічае ў абароне Крыма. Паранены, трапляе ў палон. Але прага свабоды вядзе яго, разам з сябрамі-украінцамі, да здзяйснення ўцёку з крыва-рожскага лагера ваеннапалонных. Прага ж помсты ворагу ставіць яго ў рады народных месціўцаў. Цяпер ужо на радзіме, у складзе капыльскай падпольнай групы...

Далейшы жыццёвы лёс С. Х. Александровіча цалкам звязаны з яго педагагічнай, навуковай і пісьменніцкай дзейнасцю. Чатырнаццаць гадоў аддае ён настаўніцкай працы ў школах Маладзечанскага і Дзятлаўскага раёнаў, у Навагрудскай сярэдняй школе і Мінскім бібліятэчным тэхнікуме. Адначасова — завочная вучоба ў БДУ, затым у аспірантуры АН БССР. Абароненая ў 1958 годзе кандыдацкая дысертацыя «Янка Купала — майстар мастацкага перакладу» становіцца пачаткам яго актыўнай дзейнасці як вучонага-літаратуразнаўцы.

З'яўляючыся навуковым супрацоўнікам Інстытута літаратуры АН БССР, Літаратурнага музея Якуба Коласа, а затым, з 1963 года, выкладчыкам кафедры беларускай літаратуры БДУ, С. Х. Александровіч настойліва, карпатліва даследуе шляхі развіцця і фарміравання беларускай дакастрычніцкай літаратуры, яе творчыя ўзаемасувязі з братнімі славянскімі літаратурамі, а таксама гісторыю беларускага кнігадрукавання і журналістыкі. Вынікам яго даследаванняў становяцца змястоўныя, насычаныя багатым фактычным матэрыялам зборнікі артыкулаў і манаграфіі «Старонкі братняй дружбы» (1960), «Гісторыя і сучаснасць» (1968), «Пуцявіны роднага слова» (1971), «Кнігі і людзі» (1976), «Слова — багацце» (1981), вучэбны дапаможнік «Беларуская літаратура XIX — пачатку XX ст. Хрэстаматэя крытычных матэрыялаў» (1978), іншыя навуковыя працы.

У 1971 годзе С. Х. Александровіч абараняе доктарскую дысертацыю «Праблемы развіцця беларускай літаратуры і друку другой паловы XIX — пачатку XX ст.». За заслугі ў навукова-педагагічнай дзейнасці яму ў 1974 годзе прысвоена званне прафесара кафедры беларускай літаратуры.

Гаворачы пра С. Х. Александровіча як даследчыка і педагога, нельга не адзначыць яго талент пісьменніка-дакументаліста, майстра нарыса. Аб гэтым яскрава сведчаць зборнікі біяграфічных нарысаў пра беларускіх пісьменнікаў «Незабынутымі сцэжкамi» (1959, 1962), «Па слядах паэтычнай легенды» (1965), «Тут зямля такая...» (1974), аповесці аб жыцці і творчасці Якуба Коласа «Ад роднае зямлі...» (1962, 1972) і «Ад гоману бароў...» (1972), аўтабіяграфічная апавесць «Далёкія зарніцы» (1967).

Літаратуразнаўца і пісьменнік, прафесар Сцяпан Хусейнавіч Александровіч сустракае свой шасцідзесяцігадовы юбілей у росквіце сіл, з новымі творчымі планами і задумамі. І вельмі хочацца, каб яны, гэтыя планы і задумы, спаўна ажыццявіліся.

І. Ключановіч